

MARVOW 2.0

Coordinated Multi-Agency Response
to Violence against Older Women

Методология за оценка на риска и Инструмент за изготвяне на оценка на риска

Co-funded by
the European Union

MARVOW 2.0 Методология за оценка на риска и Инструмент за изготвяне на оценка на риска
Резултат 2.2

Разработено с приноса на: Европейска платформа AGE; Асоциация на общините в Италия, регион Лацио; Асоциация на автономните австрийски приюти за жени; Асоциация CONEXUS Психосоциални грижи, обучение и изследвания; Асоциация НАЯ; Гражданско сдружение Psytel; Средиземноморски институт за джендър изследвания; Съюз на асоциациите на жените в Ираклион; WAVE – Жени срещу насилието, европейска мрежа; WWP EN – Европейска мрежа за работа с извършители

Графичен дизайн: Моника Медвей
Илюстрации: Селен Сарикая
Август 2024

Финансиран от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или финансиращия орган. Европейският съюз и финансиращият орган не могат да носят отговорност за тях.

MARVOW 2.0

Методология за оценка на риска и Инструмент за изготвяне на оценка на риска

Съдържание

Речник на термините	4
Въведение	5
Методология на разработване на инструмента за оценка на риска	8
MARVOW 2.0 инструмент за разработване на оценка на риска за идентифициране на възрастни жени, жертви на насилие	10
MARVOW 2.0 Инструмент за управление на случаи и координирано междуинституционално сътрудничество	14
Препратки	22
Приложения	23

Речник на термините

Принудителен контрол се отнася до модел на налагане на надмощие, който включва прилагането на действия за изолиране, унижаване, експлоатация, злоупотреба и контрол на жертвите, възпрепятствайки развитието на жените и способността им да упражняват своите права. Той има негативно въздействие също върху благосъстоянието на семействата, общностите и обществото като цяло. Принудителният контрол включва компоненти като принуда, сексуален тормоз, заплахи, налагане на заповеди и ограничения, наблюдение, ограничаване на достъпа до ресурси и външна подкрепа, дискредитиране, контрол и изолация (Старк, 2009).

Домашно насилие се отнася до всички актове на физическо, сексуално, психологическо или икономическо насилие, които се случват в семейството или домакинството, или между бивши или настоящи съпрузи или партньори, независимо дали извършителят споделя или е споделял едно и също жилище с жертвата (Съвет на Европа, 2011 г.).

Феминизъм се отнася до убийството на жени от (бивши) интимни партньори и причиняването на смърт на жени в резултат на вредни и опасни практики, насочени срещу жените, заради техния пол (Европейски институт за равенство между половете - EIGE).

Насилие, основано на пола се отнася до насилие, което е насочено срещу жените, защото са жени или насилие, което непропорционално засяга жените (Съвет на Европа, 2011 г.).

Насилие от интимен партньор се отнася до всеки модел на поведение, който се използва за придобиване и поддържане на власт и контрол над (бивш) интимен партньор. Обхваща всички физически, сексуални, емоционални, икономически и психологически действия или заплахи, които имат вредно въздействие върху другото лице в интимната двойка.

Извършител се отнася до лице, което извършва актове на домашно насилие или насилие в интимните отношения. Приема се, че извършителите на насилие са предимно мъже, докато оцелелите са предимно жени. В този документ терминът „извършител“ се отнася до мъже, които използват насилие, освен ако не е посочено друго.

Оцелял се отнася до всяко лице, което е преживяло домашно насилие или насилие в интимните отношения. По значение е подобно на „жертва“, но обикновено се предпочита, защото показва сила на характера, устойчивост и способност за справяне с травматичните преживявания. В рамките на този документ „оцелял“ се отнася за възрастни жени, освен ако не е посочено друго.

Насилие срещу възрастни жени се отнася до всеки акт на насилие, основано на пола, който води или има вероятност да доведе до физическо, сексуално или психическо увреждане или страдание на жени на възраст 60 и повече години, включително заплахи за такива действия, принуда или умишлено лишаване от свобода, независимо дали се случва в обществения или в личния живот. Това може също така да включва финансово насилие, експлоатация или лишаване от ресурси, пренебрегване и изоставяне (Ръководство с ресурси за справяне с насилието срещу жени и момичета, Кратка информация за насилието срещу възрастни жени, Световна банка, 2016 г.).

Забележка: **възраст** в източника „Ръководство с ресурси за справяне с насилието срещу жени и момичета, Кратка информация за насилието срещу възрастни жени“, „възрастен“ обхваща лицата над 50 години, тъй като проучването обхваща страни, където продължителността на живота е ниска.

За Проекта MARVOW2.0 ние считаме 60 години за определящи понятието „възрастен“, тъй като в някои от държавите, в които се реализират дейностите, това е определената възраст за пенсиониране на жените, с която започват промени в техния начин на живот и често след тази възраст има по-висок риск от здравословни проблеми и пренебрегване.

Съкращения

ЕС: Европейски съюз

MARVOW: Междуйнституционален отговор срещу насилието над възрастни жени

Въведение

Възрастните жени преживяват различни форми на насилие, които се коренят в предразсъдъците и дискриминацията на база пол и на база възраст. Друга причина е дълбоко вкорененото убеждение, че животът на възрастните жени е лишен от ценност и достойнство. Това убеждение поражда различни форми на насилие в различни условия: от домашно насилие, през насилие в институционална среда, до структурно насилие, което оставя възрастните жени извън системата за подкрепа. Въпреки че има голям риск възрастните жени да станат жертви на насилие, техните случаи в много малка степен достигат до служби за подкрепа. Необходими са обучения, междуйнституционална работа, повишаване на осведомеността и застъпничество, за да се обърне внимание на темата за насилието срещу възрастни жени и да се осигурят инструменти за ефективна превенция и защита. Оценката на риска е една от ключовите стъпки в управлението на случаи на насилие над жени и домашно насилие, защото рискът е динамична променлива, която се променя заедно със ситуацията.

Този документ описва методологията, използвана, за да се разработи инструмент за оценка на риска, който е достатъчно гъвкав, за да отговаря на нуждите и

специфичния контекст на различните страни от ЕС. Целта е да се предоставят насоки на специалистите на първа линия, така че да могат да подобрят идентифицирането и управлението на случаи на насилие срещу възрастни жени. Насилието срещу възрастни жени се дефинира като „всеки акт на насилие, основано на пола, който води или има вероятност да доведе до физическо, сексуално или психическо увреждане или страдание, включително заплахи за такива действия, принуда или умишлено лишаване от свобода, независимо дали се случва в обществения или в личния живот.“ Това може също така да включва икономическо насилие, експлоатация или лишаване от ресурси, пренебрегване и изоставяне (Насилие срещу жени и момичета, Ръководство с ресурси, 2016 г.).

Най-актуалният анализ на проучвания за насилието срещу възрастни хора (жени и мъже) установява, че 15,7% от всички възрастни хора са преживели насилие (Йон, Миктън, Гасумис и Уилбър, 2017). Това означава, че 1 на всеки 6 лица на възраст над 60 години са преживели насилие (СЗО, 2022 г.). Трябва да се обърне внимание, че числата може да са много по-високи, тъй като се докладва приблизително само 1 от 24

случая на насилие срещу възрастни хора. По този начин насилието срещу възрастни жени се възприема в международен план, като широко разпространен проблем на общественото здраве.

Насилие срещу възрастни жени: За проекта MARVOW 2.0 ние се фокусираме върху възрастните жени, които са жертви на насилие от интимен партньор (т.е. домашно насилие) или член на семейството. Ще имаме предвид също риска от насилие от страна на персонала и полагащите грижи в социалните услуги за възрастни хора, въпреки че това не е насилие, основано на пола.

Изключително важно е професионалистите на първа линия да притежават уменията да идентифицират и да реагират на насилието срещу възрастни жени, тъй като това е сложен проблем, който често се пренебрегва и не се докладва.

Необходимост от специфични инструменти за оценка на риска и управление на случаите на насилие срещу възрастни жени

Броят на възрастните хора в Европа продължава да нараства, като 21% от населението на континента е на възраст над 60 години.¹ Продължителността на живота на жените в Европа също продължава да расте. През 2022 г. продължителността на живота на жените в ЕС е била 84 години². Следователно е от ключово значение да се гарантира благосъстоянието на този нарастващ брой възрастни жени, включително правото им на живот без насилие, в съответствие с Целите за устойчиво развитие.

Насилието срещу възрастни жени често остава неразкрито и пренебрегвано, а в най-лошите случаи това води до убийства на жени. Убийствата на жени продължават да се случват в цяла Европа. През 2021 г. (последните налични данни) общият брой на убитите жени в Европа е 1 142, като 469 от тях са жертви на убийства, извършени от интимни партньори)³. В Европейския съюз няма данни за случаите на убити жени във всички държави-членки (липсват данни от България, Белгия, Дания, Ирландия, Люксембург,

Полша, Португалия, Румъния). Затова ще цитираме данните от някои конкретни страни, които имат такава статистика. В Швеция има 120% увеличение на убийствата на жени през 2018 г. в сравнение с 2017 г. Естония и Словения отбелязват 100% увеличение съответно през 2015 г. и 2020 г. Сравняването на данните за двугодишния период на пандемия с 2019 г. показва, че Гърция, Словения, Германия и Италия отбелязват значително увеличение на убийствата на жени.

В Австрия, например, броят на убийствата на възрастни жени е висок. Асоциацията АÖФ (Автономни приюти за жени в Австрия) събира данни от медиите, за да създаде статистика за убийствата на жени в страната. Тя показва, че през 2019 г. 14% от всички убийства на жени са били на жени на 60 и повече години, през 2020 г. те са били 33%, през 2021 г. – 29%, нараствайки до 34% през 2022 г. и 30% през 2023 г. (последните налични данни)⁴. В Кипър има общо 19 убийства на жени между 2019 г. и 2023 г. Във Франция жените на възраст над 70 години са в много сериозен риск от феминицид: те са втората най-рискова възрастова група, след жените между 30 и 39 години. При 125 смъртни случая на лица, които са били в партньорски отношения, 102 от жертвите са жени и 21% от тези жени са били на възраст над 70 години по време на престъплението; съответно 22% от извършителите са на възраст над 70 години (15% от жертвите и 16 % от извършителите са на възраст над 80 години)⁵. В Гърция има 187,5% увеличение на убийствата на жени – от 8 инцидента през 2020 г. на 23 през 2021 г. В Италия са докладвани 100 случая на убийства на жени, спрямо 54 по официални данни през 2018 г. В Испания официалните доклади сочат, че 45 жени са били убити от интимен партньор, а 15 жени са били убити от член на семейството.

Идентифицирането на насилието срещу възрастни жени често е възпрепятствано от отричането или срама на жертвата и неправилната оценка от страна на професионалистите (Ван ден Брюле, 2019). Възможно е да възникне сериозна етична дилема пред професионалистите, които имат подозрения за насилие срещу възрастни жени и това да попречи на тяхната оценка на случая и реакция. Става дума за опасенията на специалистите, че ситуацията за жертвата

1 <https://www.touteurope.eu/societe/les-plus-de-65-ans-en-europe/>

2 <https://www.insee.fr/fr/statistiques/6047775?sommaire=6047805#:text=En%20moyenne%20dans%20l'UE,65%20%25%20dans%20les%20pays%20baltes>

3 https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20223656_pdf_mh0922324enn_002.pdf

4 <https://www.aof.at/index.php/zahlen-und-daten/femizide-in-oesterreich>

5 <https://www.insee.fr/fr/statistiques/6047799?sommaire=6047805>

може да се влоши, ако докладват за насилието, на пример тя да остане без болногледач, ако болногледачът е извършителя и/или да бъде преместена от дома си в старчески дом.

срещу възрастни жени, липсват инструменти за идентифициране на такова насилие и управление на случаите. Дори съществуващите материали и курсове за обучение по темата за насилието срещу жени от всички възрасти, не са достатъчно разпространени сред съответните специалисти.

В допълнение към липсата на данни за насилието

MARVOW, MARVOW 2.0 и други релевантни на темата проекти на ЕС

Проектът MARVOW 2.0 стъпва на богатия опит на проекта MARVOW, двугодишен проект, финансиран от ЕС и реализиран от септември 2019 г. до март 2022 г. с екип от шест партньорски организации в четири европейски държави: Австрия, Естония, Гърция и Германия. За повече информация, вижте уебсайта на проекта www.marvow.eu.

Последващият проект MARVOW 2.0 се фокусира върху координирана работа между различните институции и запълване на пропуските по отношение на оценката на риска, управлението на случаи, работата с възрастни извършители на насилие и превенцията на убийствата на възрастни жени. Този проект обхваща консорциум от 10 организации от 7 държави (Австрия, България, Кипър, Франция, Гърция, Италия и Испания), включително 3 мрежови организации.

Професионалисти, работещи с възрастни жени, бяха поканени на кръгли маси, за да се изследва тяхната информираност за домашното насилие сред тази група от населението. По време на кръглите маси в участващите държави, професионалистите заявиха, че възрастните жени преживяват насилие, основано на пола и институционално насилие. Въпреки че някои от професионалистите са обучени да разпознават насилието, използваните от тях инструменти не са адаптирани към случаите на възрастни жени. Най-общо казано, проблемът с насилието, извършено върху тази група от населението, е социален и политически проблем във всички страни, участващи в изпълнението на проект MARVOW 2.0.

В допълнение бяха използвани доклади и инструменти от предишни проекти на ЕС „Работа със здравни организации за подкрепа на възрастни жени, жертви на насилие“ (WHOSEFVA) и „Обучение за идентифициране и подкрепа на възрастни жертви на насилие“ (TISOVA).

Отговорност и роля на професионалистите на първа линия за превенция на насилието срещу възрастни жени

Отговорност на всички професионалисти, които работят или са в контакт с възрастни жени, е да действат при всяко подозрение или доказателство за насилие и да докладват своите опасения на отговорно лице или институция. Професионалистите трябва, когато е възможно, да търсят съгласието на възрастния човек, преди да действат. Липсата на съгласие обаче не трябва да пречи на предприемането на действия за защита, особено в случаите, когато други лица са или могат да бъдат изложени на риск, ако не се направи нищо, или когато е в обществен интерес да се действа, тъй като е извършено престъпление. Във всички случаи трябва да се спазват наличните регламенти и процедурите за осигуряване на защита.

В тази роля професионалистите на първа линия трябва да:

- зачитат нуждите на възрастните жени, които са в много сложна ситуация на насилие, заради своята уязвимост и зависимост
- се консултират с отговорно лице или институция, като например специализирани служби за жертви, служби за защита на възрастни, полицейски служби
- документират това, което чуват и виждат
- не предприемат действия сами
- направят всичко възможно оценката на риска и управлението на случаите да се извършват от мултидисциплинарен екип с прилагане на подход на междуинституционално сътрудничество
- са наясно с рисковите фактори за насилие при възрастни жени и при извършители на насилие върху възрастни жени (Пилемер 2016, Приложение 1)

Методология на разработване на инструмента за оценка на риска

Основна цел на инструмента за оценка на риска: инструментът е разработен, за да се използва от професионалисти на първа линия, които влизат в контакт с възрастни жени, които може да са или са жертви на насилие, за да помогне за по-ефективна работа при идентифицирането и докладването на случаи. Основната функция на инструмента за оценка на риска е да даде насоки на професионалистите, чрез стандартизирана процедура за оценка на риска, за да гарантира, че признаците на насилие са идентифицирани.

Обхват на инструмента за оценка на риска: целевата група са жени, жертви на насилие от познати за тях извършители (напр. партньори, членове на семейството, полагащи грижи и др.). Примери: 1) извършителят е част от семейството (т.е. съпруг, пълнолетно дете), 2) съществува връзка на доверие между жертвата и извършителя (т.е. персоналят на услугите за възрастни хора).

Инструментът за оценка на риска MARVOW 2.0 трябва да се използва заедно с друг стандартизиран инструмент за оценка на риска, тъй като в съдържанието си той се фокусира върху рискове, които обикновено се пренебрегват в инструментите за обща оценка на риска и които са специфични за възрастни жени, жертви на насилие, основано на пола. Поради това не може да се използва като самостоятелен инструмент за оценка на риска.

Въпреки че разбираме, че възрастните лица, диагностицирани с деменция, имат повишена уязвимост към насилие срещу тях (Роджърс 2023), методологията за оценка на риска не се прилага за възрастни жени-жертви с неврологични дефицити, поради необходимостта от специализирана експертиза. Целта е да се обърне внимание на превенцията на насилието и интервенциите при жени с деменция на по-късен етап в отделно предложение, когато има повече опит по темата.

Методология на инструмента за разработване на оценка на риска

Инструментът за разработване на оценка на риска е създаден в рамките на методологичната рамка на проект MARVOW 2.0, която включва проучване по документи, международна оценка на въздействието, кръгли маси с професионалисти, систематизиране на събраната информация и документи, систематизиране на съществуващи инструменти за оценка на риска от насилие срещу жени/домашно насилие и по-специално за възрастни жени и/или възрастни хора, засегнати от насилие. Бяха проведени кръгли маси с професионалисти, за да се събере информация, свързана със съществуващите практики и инструменти във всички държави (септември – декември 2023 г.). Проведени бяха общо 21 кръгли маси с 309 участници. По-голямата част от участниците споделиха, че не са запознати с никакви специфични инструменти за идентифициране на възрастни жени, които са жертви на насилие и за управлението на тези случаи. Различни инструментите за анализ на риска, за разпознаване и предотвратяване на насилие срещу жени и момичета, се използват във всички участващи държави, но нито един от тези инструменти не се прилага по един и същи начин в цялата страна. Прави впечатление липсата на инструменти, съобразени със специфичните нужди на възрастните жени. Участниците подчертаха липсата на инструменти, които да са адаптирани към конкретните фактори около възрастните жени, включително такива, които да отчитат значението на физическото и психичното състояние и наличието на увреждания. В рамките на проекта беше изготвен доклад с резултатите от кръглите маси и препоръки за по-нататъшна работа по оценка на риска и управлението на случаи.

След това бяха картографирани рисковите фактори при жертвите и извършителите на насилие срещу възрастни жени, идентифицирани в проектите TISOVA (<https://wave-network.org/training-to-identify-and-support-older-victims-of-abuse-tisova/>), IMPRODOVA (<https://training.improdova.eu/>) и WHOSEFVA (<http://whosefva-gbv.eu/de-de/>) на четири нива: индивидуално ниво, ниво на взаимоотношения, общностно ниво и обществено ниво. Тази информация беше използвана за създаване на база данни с въпроси, въз основа

на систематизиране на рисковите фактори и наличните инструменти. Подробности за съществуващите инструменти могат да бъдат намерени в Приложението. Също така се опитахме да създадем чернова версия на Барометър на насилието срещу възрастни жени (вижте Приложението), но това се оказа трудно по отношение на измеренията, които трябва да бъдат включени и поради това работата по този инструмент не беше продължена. След това екипът на проекта използва друг подход за създаване на инструмент за разработване на оценка на риска (вижте следващия раздел).

При прилагането на разработения инструментариум е важно да се има предвид значението на защитата на данните, тъй като се документират чувствителни данни за възрастни жени, жертви на насилие и потенциално за извършители. Всяка дейност по събиране на данни от услугите за подкрепа на пострадали или програмите за извършители, или при обмена на информация между различни доставчици на услуги и организации, трябва да бъде внимателно планирана, изпълнена и редовно оценявана. Защитата на данните включва също така предотвратяване на неоторизиран достъп до информация. Като се имат предвид комплексните рискове за безопасността при работа по темата, може да се наложи такива бази данни да се съхраняват на отделни сървъри с гарантирана сигурност в рамките на една организация или да се осигури ограничен оторизиран достъп до тях и поверителност, при включването на различни организации. И все пак, за да се защитят възрастните жени, от жизненоважно значение е участващите организации да поддържат непрекъснат обмен на данни по случая, за да осигурят по-добре координирани насочвания и последващи действия към оцелелите и към извършителите. Препоръчително е да се създадат системи за споделяне на данни, които са в съответствие с регламента GDPR за защита на личните данни (проект MARVOW).

Външна оценка

След разработването на метода за анализ на риска, екипът на проекта потърси консултация с външен експерт, който даде положителна оценка за работата, като подчерта включването на три различни колони в инструмента за оценка на риска, които предоставят различни гледни точки или потвърждения на съответните рискови фактори. Това, отбеляза тя, значително повишава обективността от емпирична гледна точка.

Експертът постави няколко въпроса за разглеждане от екипа на проекта. Тя постави под съмнение

обосновката за фокусирането върху жени на 60 и повече години, като се позова на стандарта на СЗО, че старостта започва на 65. Според нея, повечето проблеми с психичното здраве в напреднала възраст обикновено започват на 65 или 70 години, което поставя под съмнение обективността на възрастово ограничение до 60 години. Въпреки това, ние избрахме да запазим възрастовия праг на 60 години, черпейки от опита на предишния проект MARVOW, който показва, че в някои страни 60 години е възрастта за пенсиониране и тя бележи значителни промени в живота на жените и поставя нови предизвикателства пред тях.

Също така беше зададен въпрос, защо се предлага при наличие на 3 фактора в оценката на риска да се премине към действие. След продължителни дебати и коментари между партньорите, консорциумът по проекта MARVOW2.0 предложи 3 рискови фактора да бъдат обвързани с последващи действия по случая. Тази цифра 3 (вместо 4 или 5) е избрана, за да се даде възможност за по-висок процент на идентифициране на ситуации, които се нуждаят от насочване към междуинституционални срещи. Междувременно наличието на 1 до 3 рискови фактора означава, че ситуацията се нуждае от внимателно наблюдение. Тестването на методологията, по време на обучението по проекта и работата по случаи, ще помогне да се намери по-добра обосновка на тази част от оценката на риска.

Освен това експертът изрази опасения, че изключването на психичните разстройства като допълнителни рискови фактори за потенциални актове на насилие и злоупотреба от страна на лицата, полагащи грижи за възрастните жени, би ограничило прилагането на метода. Въпреки че в такива случаи се препоръчва консултиране с лекар специалист, тя предложи липсата на психични разстройства да не е определящо условие за прилагането на този инструмент, изразявайки отново опасенията си, че 60-годишната възраст е твърде ниска за посочените критерии.

Друг въпрос, който предстои да бъде обсъден по време на етапа на тестване на инструмента, е предоставянето на примерни въпроси, които да помогнат при използването на инструмента. Първоначално няколко примерни въпроси бяха включени в разработката, но това беше оценено като неефективно и потенциално объркващо. Експертът, подкрепен от някои от членовете на екипа на проекта, предложи като приложение да се включат примерни въпроси или дори конкретно ръководство за провеждане на интервю. Това би послужило като добра практика за използване на инструмента.

MARVOW 2.0 инструмент за разработване на оценка на риска за идентифициране на възрастни жени, жертви на насилие

Работната група за оценка на риска по проект MARVOW 2.0 препоръчва, да се извърши първоначална проверка и ако бъдат открити признаци на насилие, да се използват прилаганите в страната национални инструменти за оценка на риска в комбинация с инструмента за оценка на риска, който се фокусира върху рисковете от насилие при възрастните жени. Тази препоръка е в отговор на сложността на явлението и липсата на единен инструмент за оценка на риска, който да интегрира всички нужди на различните професионалисти на първа линия. Това се дължи на факта, че някои професионалисти на първа линия нямат времето или уменията, необходими за извършване на цялостна оценка на риска, но въпреки това в практиката си разпознават някои потенциални признаци за насилие. Други изследователи в областта също потвърждават, че не съществува златен стандарт, въпреки многобройните опити да се разработят такива инструменти (Ван Ройен и др. 2020). Скоросен преглед на седемнадесет съществуващи инструмента за оценка, откри психометрични ограничения във всички тях (Сантос-Родригес, 2022).

Съдържанието на инструмента включва процес от 3 стъпки:

Име на професионалиста, който попълва формуляра:

Дата на оценка на риска:

Стъпка 1.

Първата стъпка е предварителна проверка за наличие на ситуация на насилие (със специално разработени инструменти за скрининг). Ако проверката покаже признаци за насилие, тогава трябва да се направи оценка на риска в Стъпка 2.

Стъпка 2.

Използвайте инструмент за оценка на риска, който се прилага във вашата страна/вашата организация заедно с инструмента за оценка на риска MARVOW2.0. Попълнете оценката на MARVOW2.0 за рисковите фактори от името на възрастната жена (на 60 или повече години), с която сте в контакт, за времеви период от **последните четири седмици**, за да оцените **текущия риск** и да **предотвратите евентуален риск в бъдеще**. Много е важно насилието срещу възрастни жени да се разпознае възможно най-рано и да се реагира ефективно. Този инструмент съдържа информация за възможни рискови фактори, които могат да ви предупредят, че се извършва злоупотреба или пренебрегване.

Тези фактори могат да бъдат прилагани за всяка възрастна жена в риск, независимо дали живее в собствения си дом, дали е настанена в резидентна услуга, или ползва социални услуги в общността.

Всеки вид насилие има сериозно негативно въздействие върху пострадалата и вие като професионалист на първа линия, можете да направите реална преценка за идентифицирането и докладването на подозрения за насилие. Вие сте ключов професионалист в процеса на идентифициране на насилие и оценка на риска. След като рискът бъде идентифициран, не го управлявайте сами, а действайте в екип с други професионалисти.

Имайте предвид факта, че проектът MARVOW 2.0 не е предназначен за възрастни жени, които не могат да отговорят на въпроси или нямат основни комуникационни умения. Възрастните жени може да страдат от психично заболяване, когнитивно увреждане, деменция или заболяване, което все още не е диагностицирано. В такива случаи, споделете притесненията си с медицински специалист, който има опит със заболяванията при възрастни хора и/или в грижите за хора с деменция.

Таблица за оценка на риска

- Колоната 4 (ескалация и честота) не е задължителна.
- Квадратче, отбелязано в реда Рисков фактор, се брои за 1, дори ако е отбелязано във всичките 3 колони (коментари от професионалист на първа линия, самата възрастна жена, свидетел), а също и ако е отбелязано само в една колона.

Например: „Проблеми с психичното здраве“, отбелязан във всичките 3 колони = 1 рисков фактор.

„Проблеми с психичното здраве“, „Финансова зависимост“, отбелязани в една или повече колони = 2 рискови фактора.

РИСКОВ ФАКТОР	Области на изследване	Опишете какъв рисков фактор/и сте забелязали, като професионалист	Опишете какъв рисков фактор/и са докладвани от възрастната жена	Опишете какъв рисков фактор/какви рискови фактори са докладвани от друго лице и на кого	Посочете дали има увеличение на честотата и/или тежестта на наблюдаваните или докладвани рискови фактори
ПСИХОЛОГИЧЕСКИ ИЛИ ПСИХИЧНИ ПРОБЛЕМИ	Симптоми на депресия, агресия, безпокойство, страх Психиатрично лечение, прием на лекарства				
ФУНКЦИОНАЛНА ЗАВИСИМОСТ/УВРЕЖДАНЕ	Зависимост в ежедневните дейности (обличане, къпане, придвижване, хранене и др.) Физическо увреждане, необходимост от специално медицинско оборудване (инвалидна количка, проходилка и др.) или медицински продукти				
ФИНАНСОВА ЗАВИСИМОСТ	Жертвата няма достъп или не може да управлява финансите си, напр. пенсия, друг източник на доходи, имуществени права Финансите са контролирани от други, напр. законен настойник, въпреки че жертвата няма диагностициран неврологичен дефицит				
ПСИХОЛОГИЧЕСКО НАСИЛИЕ	Няма уважение и зачитане на жертвата Жертвата е обект на власт и контрол: кой взема решенията, кой е непрекъснато в по-изгодна и доминираща позиция Жертвата е обект на принудителен контрол, изпитва напрежение, страх Жертвата има лоша или конфликтна връзка				
ЛИПСА НА СОЦИАЛНА/ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЖЕРТВИТЕ	Няма социална мрежа, семейство, приятели Никаква или слаба подкрепа от социални услуги Контролиран контакт с други лица				

РИСКОВ ФАКТОР	Области на изследване	Опишете какъв рисков фактор/исте забелязали, като професионалист	Опишете какъв рисков фактор/иста докладвани от възрастната жена	Опишете какъв рисков фактор/какви рискови фактори са докладвани от друго лице и на кого	Посочете дали има увеличение на честотата и/или тежестта на наблюдаваните или докладвани рискови фактори
НЕПОДХОДЯЩИ/ НЕУДОБНИ БИТОВИ УСЛОВИЯ В ДОМАКИНСТВОТО	<p>Споделено жилище с извършителя и/или други членове на семейството (без възможност за уединение и сигурност)</p> <p>Неподходящи условия (хигиена, достъпност, специални нужди)</p>				
ЖЕРТВАТА НЕ РАЗПОЗНАВА/ ИДЕНТИФИЦИРА НАСИЛСТВЕНОТО ПОВЕДЕНИЕ ИЛИ АКО ГО ИДЕНТИФИЦИРА, ГО МИНИМИЗИРА ИЛИ ГО ОПРАВДАВА, КАТО НОРМАЛНО					
ПРЕДИШНА ИСТОРИЯ НА ЖЕРТВАТА, КАТО СВИДЕТЕЛ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ	Свидетел е на домашно насилие в миналото, напр. като дете				
ПРЕДИШНА ИСТОРИЯ НА ЖЕРТВАТА, КАТО ПОСТРАДАЛА ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ					
СОЦИАЛНА ИЗОЛАЦИЯ НА ИЗВЪРШИТЕЛЯ	<p>Няма социална мрежа (семейство, приятели)</p> <p>Никакъв или слаб контакт със социални услуги (домашни посещения от социални работници, редовни прегледи, услуги за грижа за възрастни)</p> <p>Извършителят е икономически зависим от жертвата</p>				
ПРЕДИШНА ИСТОРИЯ НА ИЗВЪРШИТЕЛЯ, КАТО СВИДЕТЕЛ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ					
ПРЕДИШНА ИСТОРИЯ НА ИЗВЪРШИТЕЛЯ, КАТО ИЗВЪРШИТЕЛ ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ					

Стъпка 3.

Ако се наблюдават или докладват рискови фактори, преминете към инструмента за управление на случаи MARVOW2.0.

Въпросът колко рискови фактора ще са необходими за предприемане на действия е субективен, докато не бъдат направени повече изследвания за използването на този инструмент и не бъдат събрани повече доказателства. След продължителни дебати, консорциумът по проекта MARVOW2.0 предложи, 3 рискови фактора да са предпоставка за последващо действие. Тази цифра 3 (вместо 4 или 5) е избрана, за да се даде

възможност за по-висок процент на идентифициране на ситуации, които се нуждаят от насочване към междуинституционални срещи. Междувременно наличието на 1 до 3 рискови фактора означава, че ситуацията се нуждае от внимателно наблюдение. Тестването на методологията, по време на обучението по проекта и работата по случаи, ще помогне да се намери по-добра обосновка на тази част от оценката на риска.

Междувременно професионалистите следва да предприемат незабавни действия за насочване към инструмента за Управление на случая, когато имат опасения за наличие на насилие или злоупотреба.

Ако смятате, че жертвата е в опасност, обадете се на социални и/или полицейски служби.

MARVOW 2.0 Инструмент за управление на случаи и координирано междуинституционално сътрудничество

1. Въведение

Инструментът за управление на случаи се изпълнява в рамките на Резултат 2.2. Надграждане на методологията за оценка на риска и инструмента за разработване на оценка на риска на Работен пакет 2 от проекта. **Инструментът за управление на случаи** описва процедурите и стъпките, които трябва да бъдат следвани от специалистите въз основа на ключови принципи и концепции. Този инструмент е неразривно свързан с инструмента за оценка на риска, с оглед осигуряване на ефективни интервенции. И двата горепосочени инструмента ще бъдат част от **Наръчник за работа за координирано междуинституционално сътрудничество** (МОСМ).

Общата цел на този **Инструмент за управление на случаи** е да гарантира, че всички участващи професионалисти ще са в състояние да оценят безопасността на оцелялата, да осигурят подкрепа на възрастната жена и да отнесат инцидента към подходящата организация/институция/професионалист/въз основа на ефективно междуинституционално сътрудничество. Основните ресурси, използвани при разработването на този **Инструмент за управление на случаи**, са модела на Конференциите за оценка на риска от различни агенции (MARAC) и модела на Координирания отговор на общността (CCR), които създават условия за ефективен координиран отговор на случаи на насилие срещу възрастни жени. Инструментът по-долу е създаден въз основа на тези модели и има за цел да осигури повишаване на безопасността на жертвата, както и пряк структуриран отговор от ангажираните професионалисти.

2. Среци за управление на случай

2.1 Ключови принципи⁶

КЛЮЧОВИ ПРИНЦИПИ ПРИ МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО
Ключови принципи при междуинституционално сътрудничество
Приемане и признаване на различията в културата на всяка организация.
Уважение към различията, но и стремеж към установяване на общи стандарти, например при оценка на рисковете.
Идентифициране на практики, които имат негативно влияние върху пострадалите и/или водят до повторната им виктимизация.
Стремеж да се идентифицират често повтарящи се проблеми на нивото на отделните случаи, които показват нуждата от системни промени.
Създаване на подход, фокусиран върху безопасността на жертвата.
Използване на протоколи и процедури, които повишават безопасността на жертвата.
Подобряване на сътрудничеството и работата в мрежа между различните организации.
Застъпничество за осигуряване на достъпна и висококачествена подкрепа за жертвите.
Осигуряване на механизми за санкции и възможности за рехабилитация на извършителите на насилие.

Фигура 1 Ключови принципи

2.2 Участници⁷

ОРГАНИЗАЦИИ/ИНСТИТУЦИИ И ПРОФЕСИОНАЛИСТИ, КОИТО УЧАСТВАТ В МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ СРЕЩИ
Полиция
Съд и Прокуратура
Здравни заведения/практики
Социални услуги
Услуги за подкрепа на пострадали от насилие
Програми за извършители на насилие
Услуги за преодоляване на зависимости
Психиатрични заведения

Фигура 2 Участници – Организации/институции и професионалисти

Това не е фиксиран изчерпателен списък. Всяка страна-партньор в проекта ще адаптира списъка с участници на национално ниво, като вземе предвид спецификите и потребностите на отделните национални, регионални и местни системи.

⁶ Базиран на основните принципи на моделите MARA Си CCR.

⁷ Въз основа на резултатите от кръгли маси и фокус групи по проекта, които се проведеха във всяка страна-партньор

2.3 Координация

Координацията се осъществява на две нива:

А. Координиране на **Срещите за управление на случай**. Това се отнася за провеждането на срещите и основните отговорности на координатора са тяхното организиране и обезпечаване, в това число съставянето на дневния ред, осигуряването на списъци на участниците, изпращането на покани и събирането на Декларации за поверителност (вижте 3.2.), подготовка на всички материали, които биха били полезни за случая (описание, отговорни организации, специфика на случая), попълване на плана за действие и изготвяне на протокол от срещата. Координаторът отговаря за предварителното събиране на данни, за да се подготви описанието на случая (3.3.1.), така че всички участници да получат необходимата информация заедно с дневния ред.

Срещите за управление на случай ще бъдат координирани от партньорската организация, която участва в проекта MARVOW2.0 на национално, регионално или местно ниво. При липса на такава организация, координацията може да бъде осигурена чрез следните опции:

1. Организацията, която внася случая на Срещата за управление на случай.
2. На ротационен принцип, така че да се гарантира, че всички организации ще координират срещата поне веднъж.
3. На първата планирана среща участниците да решат кой ще координира срещите. При този вариант обаче е възможно да възникнат определени проблеми, като например няколко различни организации едновременно да пожелаят да поемат координацията или нито една от организациите да не поиска да изпълнява тази роля.

В. Координиране на процеса. Това се отнася до координирането на целия процес по отношение на интервенциите с оцелялата и с извършителя, междуинституционалното сътрудничество и насочването. Тази координация следва да бъде дефинирана официално на национално ниво, за да бъде адаптирана към националните специфики и правна рамка във всяка страна.

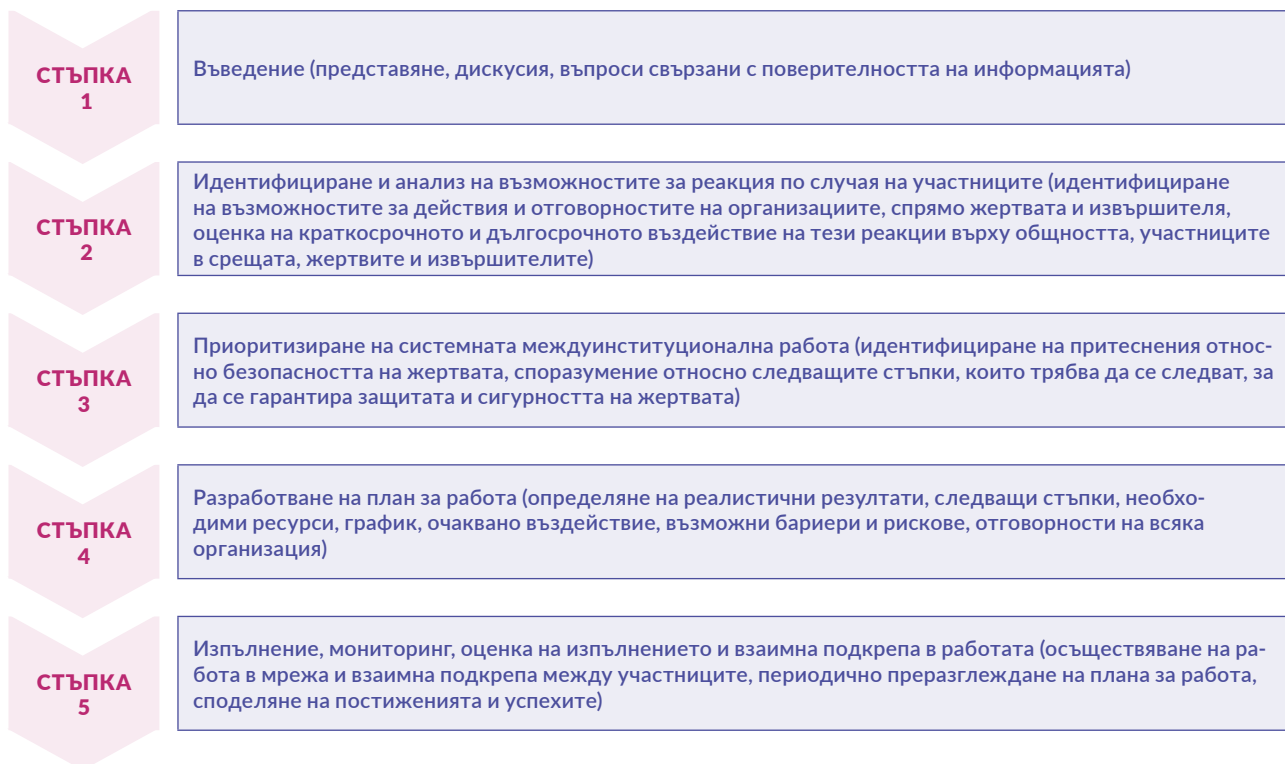
2.4 Структура на Срещите за управление на случай⁸

Срещите трябва да се провеждат поне веднъж месечно, като продължителността на всяка от тях трябва да е приблизително 2 часа. По време на **Срещите за управление на случай** ще се обсъждат различни случаи, като се дава приоритет на високорисковите въз основа на оценката на риска, но без да се изключват другите случаи.

Преди началото на Срещите за управление на случай трябва да се проведат **Задължителни първоначални двустранни срещи** между организациите/институциите, които ще участват. Тези срещи са задължителни, тъй като основните принципи, роли и отговорности следва да бъдат ясно дефинирани на ниво управление на организациите/институциите, за да се гарантира, че всички имат общи разбирания и съгласие за изпълнение на дейностите. В края на тези двустранни срещи организациите/институциите трябва да подпишат „Декларация за поверителност“ (вижте 3.2.), за да се гарантира, че отговарят на условията за участие в Срещата за управление на случай.

⁸ Базиран на стъпките на модела CCR – Координиран отговор на общността.

Срещата за управление на случая ще се проведе в следните стъпки:

Фигура 3 Структура на срещите – основни стъпки

3. Полезни инструменти за срещите

3.1 Предложение за дневен ред

Име на случая/Номер:	<input type="text"/>	Дата:	<input type="text"/>
1.	Участниците, които присъстват за първи път, попълват формуляр за съгласие и предварителен въпросник		
2.	Всички присъстващи се представят		
3.	Водещият прочита Декларацията за поверителност		
4.	Декларацията за поверителност се подписва от всички присъстващи		
5.	Въведение в случая (кратко описание на случая/случаите, които ще се обсъждат, за да се насочи вниманието на участниците, към конкретния казус)		
6.	Споделяне на информация по случая между участниците		
7.	Оценка на риска		
8.	Представяне на възможности и процедури за подкрепа на пострадалата и за работа с извършителя		
9.	Планиране на действия		
10.	Колективна супервизия и споделяне на опит		
11.	Участниците попълват заключителна онлайн анкетата веднъж, след приключване на процеса		
12.	Обсъждане на други въпроси		

3.2 Декларация за поверителност при провеждане на срещи за консултации и планиране на интервенции по случаи

Име на случая/Идентификационен номер:

[име, инициали на държавата, например Мария, BG1]

Държава:

Област:

Дата:

Организатор:

Водещ:

Партньорите в проект MARVOW2.0 изискват участниците в срещата да се съгласят да спазват конфиденциалност и поверителност по отношение на цялата информация, документация, материали и процедури за случаите, разглеждани по време на срещите за консултиране и планиране на интервенции. Моля, прочетете и потвърдете своето разбиране и съгласие с изявленията по-долу. За да участват, участниците трябва да потвърдят и приемат условията, изложени по-долу:

- Разбирам, че информацията, обсъдена от представителите на различните организации в рамките на тази среща, е строго поверителна и не трябва да се разкрива на трети страни. Това включва както периода през който се работи по случая, така и след приключване на работата по случая.
- Разбирам, че цялата документация, свързана със случая, се съхранява с ограничен достъп от партньорите по проект MARVO2.0 , с цел запазване на поверителността.
- Срещата трябва да се съсредоточи върху насилието срещу възрастни жени и трябва да се направи ясно разграничение между фактите и професионалното мнение.
- Всички лица, които се обсъждат на тези срещи, трябва да бъдат третирани справедливо, с уважение и без дискриминация.
- Цялата работа, по време на срещите, ще се основава на ангажимента за прилагане на принципите за равни възможности и недискриминация въз основа на възраст, увреждане, пол, раса, религия, убеждения и сексуална ориентация.

Целите на срещата са следните:

- I. Споделяне на информация, която да помогне за повишаване на безопасността, опазване на живота и здравето и подобряване на благосъстоянието на жертвите;
- II. Споделяне на информация, която да помогне за планиране на дейности, насочени към извършителите;
- III. Подобряване на капацитета на участващите организации;
- IV. Подобряване на подкрепата за персонала, участващ в работа по случаи на насилие срещу възрастни жени;
- V. Идентифициране и намаляване на риска от нараняване и увреждане на жертвите.

Прочетох горното изявление и се СЪГЛАСЯВАМ с условията му

ИМЕ/ФАМИЛИЯ	ОРГАНИЗАЦИЯ	EMAIL	ПОДПИС

3.3 Случай

3.3.1 Описание на случая

Име на случая/Идентификационен номер:

[име, инициали на държавата, например Мария, BG1]

Държава:

Област:

Представен от:

Организация

Състояние:

Описание на случая

3.3.2 Организации, включени в работата по случая

ОРГАНИЗАЦИЯ	ПРИСЪСТВАЩ/ ОТСЪСТВАЩ	КОМЕНТАР

3.3.3 Специфики на случая

Възраст на жертвата	
Здравословно състояние/състояние на зависимост на жертвата	
Извършител	
Здравословно състояние/състояние на зависимост на извършителя	
Начало на насилието	
Вид на насилието	
Житейска ситуация	
Злоупотреба с наркотични вещества	
Предишна присъда на извършителя	
Подкрепа	
Предприети действия преди срещата по проект MARVOW 2.0	
Идентифицирани бариери или пропуски	
Приоритети, които трябва да бъдат разгледани	

3.4 Планиране на дейности

По време на срещите за консултиране и планиране на интервенции по случая, участниците от всички ангажирани организации трябва да излязат с набор от действия/решения за управление на случая на насилие срещу възрастна жена.

ИДЕНТИФИЦИРАН РИСК/ ПРОПУСК	РЕШЕНИЕ/ДЕЙСТВИЕ	ОТГОВОРНА ОРГАНИЗАЦИЯ	СРОК

3.5 Резултати от срещата

Обобщение на резултатите

[Моля, направете общ преглед на предприетите действия и резултатите по случая въз основа на срещата за консултиране и планиране на интервенции. След всяка среща координаторът ще отговаря за подготовката на този документ. Той ще включва резюме на обсъденото по време на срещата; основните резултати; рисковите фактори, които са анализирани; всички промени по отношение на последната оценка на риска; участниците, в това число дали са поканени нови членове, заедно с информация защо са поканени, какво е тяхното участие и т.н.; следващите стъпки и отговорности за всеки участник, както са договорени по време на срещата." Този документ ще бъде разпространен до всички, които са участвали в срещата, за да се гарантира, че всички са запознати с резултатите и разполагат с една и съща информация.]

Препратки

СоЕ [Съветът на Европа] (2011). Конвенция на Съвета на Европа за предотвратяване и борба с насилието над жени и домашното насилие – <https://rm.coe.int/168008482e>

EIGE – Европейски институт за равенство между половете - Описание на фемцид – <https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/terms/1192>

Проект MARVOW 2.0 – <https://marvow.eu>

Перту С. WHOSEFVA Наръчник за обучение. 2018 – <http://whosefva-gbv.eu>

Pillemer K, et al. Elder Abuse: Global Situation, Risk Factors, and Prevention Strategies. *Gerontologist*. 2016;56 Suppl 2:S194-205. (Злоупотреба с възрастни хора: Глобална ситуация, рискови фактори и стратегии за превенция)

Rogers MM, et al.. Elder Mistreatment and Dementia: A Comparison of People with and without Dementia across the Prevalence of Abuse. *J Appl Gerontol*. 2023;42(5):909-918. (Малтретиране на възрастни хора и деменция: Сравнение на хора със и без деменция, спрямо разпространението на насилието)

SAVE консорциум. Проект за скрининг на жертви на насилие сред възрастни хора. Какво знаем за скрининга на възрастните хора за малтретиране: резултати от прегледа на литературата на проекта SAVE. – <https://www.projectsavae.eu/results/>

Stark, E.. Rethinking coercive control. *Violence Against Women*. 2009, vol. 15, no. 2, 1509-25. (Преосмисляне на принудителния контрол. Насилие срещу жени)

TISOVA Consortium. Training to Identify and Support Older Victims of Abuse. How to Identify and Support Older Victims of Abuse: A training handbook for professionals, volunteers and older people. Erasmus+ Project: Project No. 2017-1-EE01-KA204-034902 (Обучение за идентифициране и подкрепа на възрастни жертви на насилие. Как да идентифицираме и подкрепяме възрастните жертви на насилие: Наръчник за обучение за професионалисти, доброволци и възрастни хора.)

Проект TISOVA – <https://wave-network.org/training-to-identify-and-support-older-victims-of-abuse-tisova/>

Van Den Bruele AB, et al. Elder Abuse. *Clin Geriatr Med*. 2019 Feb;35(1):103-113. (Злоупотреба с възрастни хора)

Van Royen K, Royen PV, De Donder L, Gobbens RJ. (2020) Elder Abuse Assessment Tools and Interventions for use in the Home Environment: a Scoping Review, *Clinical Interventions in Aging*, 1793-1807. (Инструменти за оценка на злоупотребата с възрастни хора и интервенции в домашна среда: преглед на обхвата, клинични интервенции при възрастни хора)

Насилие срещу жени и момичета. Кратка информация за насилието над възрастни жени. Ръководство с ресурси – http://www.vawresourceguide.org/sites/vawg/files/briefs/vawg_brief_on_older_women_05.06.2016_final.pdf

Световна здравна организация. (2022). Насилие над възрастни хора – <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/abuse-of-older-people>

Yon Y, Mikton CR, Gassoumis ZD, Wilber KH. Elder abuse prevalence in community settings: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Glob Health*. 2017;5(2):e147-e156. (Разпространение на злоупотребата с възрастни хора в общността: систематичен преглед и мета-анализ.)

Приложения

Приложение 1. Рискови фактори за насилие срещу възрастни хора

Рисковите фактори могат да се появят на четири различни нива (Perttu 2018, Pillemer 2016):

<p>ИНДИВИДУАЛНО НИВО НА ЖЕРТВАТА:</p> <ul style="list-style-type: none"> • психически или физически здравословни проблеми • функционална зависимост • финансова зависимост • когнитивно увреждане • минал опит със злоупотреба • нисък доход/социално-икономически статус 	<p>ИНДИВИДУАЛНО НИВО НА ИЗВЪРШИТЕЛЯ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • претоварване с отговорности за полагане на грижи • психически здравословни проблеми • липса или неадекватни умения за справяне, злоупотреба с вещества • зависимости
<p>НИВО НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • например семейна дисфункция, високи нива на финансова и/или емоционална зависимост • липса на подкрепяща среда 	<p>ЗАОБИКАЛЯЩА СРЕДА/ОБЩНОСТНО И ОБЩЕСТВЕНО НИВО:</p> <ul style="list-style-type: none"> • липса на услуги и информация за подкрепа • толерантност към агресивно поведение • негативно отношение към възрастните хора • липса на стандарти в здравеопазването и социалните услуги

Приложение 2. Инструменти за оценка на риска от насилие срещу възрастни хора

	ИМЕ НА ИНСТРУМЕНТА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА*	ОПИСАНИЕ	ОГРАНИЧЕНИЯ
1.	Elder Abuse Suspicion Index (EASI) Индекс за подозрение за злоупотреба с възрастни хора	EASI е разработен, за да помогне на лекарите да проверят свои подозрения за малтретиране на възрастни хора и при наличие на такова, да предложат насочване за по-нататъшна оценка от социални служби, служби за защита на възрастни или еквивалентни служби. Състои се от 6 въпроса.	EASI е валидиран само от практикуващи семейни лекари с възрастни хора, които нямат когнитивни нарушения и са били наблюдавани в амбулаторни условия.
2.	Harm to Older Persons Evaluation (HOPE) Оценка на злоупотребата срещу възрастните хора, все още непубликуван	Цялостен инструмент за оценка на риска и управление на случаи с раздел за жертвите, раздел за извършителите и раздел за управление на случая.	Инструментът изисква обучение преди да започне да се използва.
3.	Risk on Elder Abuse and Mistreatment Instrument (REAMI) Инструмент за оценка на риск от насилие и малтретиране на възрастни хора	REAMI има 22 елемента и включва признаци за злоупотреба, както и рискови фактори за насилие. Прилагащите го специалисти го оценяват като кратък и точен инструмент, който може да бъде прилаган в динамична работна среда.	Инструментът е създаден за използване от здравни специалисти.

* изключени инструменти: инструменти за скрининг; инструменти, специфични само за един извършител - например само за болногледачи; инструменти, специфични за един вид насилие срещу възрастни хора - например финансово насилие.

Приложение 3. Преглед на инструментите за оценка на риска, които не засягат възрастта

Чрез онлайн проучване в рамките на проекта бяха открити следните инструменти с техните характеристики, обхват и съдържание. Те са изброени в таблицата по азбучен ред.

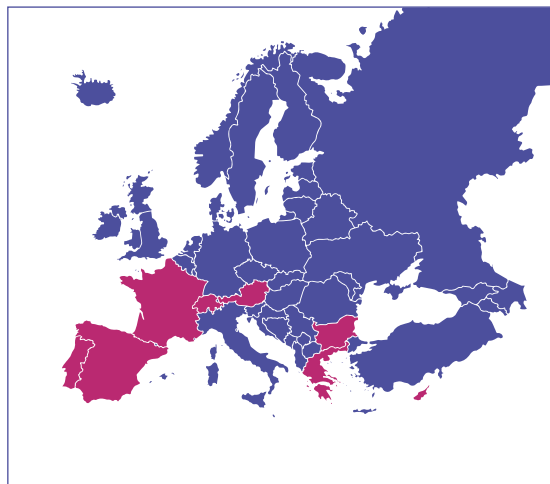
	ИМЕ НА ИНСТРУМЕНТА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА	ОПИСАНИЕ	ОГРАНИЧЕНИЯ
1.	B-SAFER Brief Spousal Assault Form B-SAFER Кратък формуляр за насилие от интимен партньор	B-SAFER е съкратена версия на SARA. Това е структуриран инструмент за оценка на риска, предназначен да идентифицира лица, които са изложени на риск от насилие от интимен партньор. B-SAFER е конструиран специално за употреба от полицейски служители, поради ролята им на първа линия за реагиране при инциденти с домашно насилие. Счита се, че попълването на SARA отнема време на полицейските служители. По този причина 20-те елемента на SARA бяха намалени до 10 в B-SAFER. Елементите на B-SAFER са структурирани в два подраздела: Рискови фактори по отношение на извършителя (точки 1-5) и психосоциална адаптация (точки 6-10). Всеки подраздел има опция за отбелязване на допълнителна информация за риска, което попълващият специалист смята, че може да е важна за конкретния случай. Целта на B-SAFER е да „насочва и помага на попълващия го специалист при вземането на решения, по отношение на бъдещия риск от насилие от интимен партньор, чрез оценка на рискови фактори, които са емпирично свързани с насилието в интимните отношения“.	Този инструмент за оценка на риска е разработен специално за професионалисти в областта на правоприлагането, като например полицаи, така че не е приложим за професионалисти от други сфери.
2.	Danger Assessment (DA) Оценка на опасността	Оценката на опасността (DA) е структуриран инструмент за клинична оценка, който първоначално е бил предназначен за използване от медицински сестри в спешното отделение за оценка на вероятността от убийство от интимен партньор. DA се състои от две части. Първата е календар, в който жертвата посочва тежестта и честотата на случаите на домашно насилие, които е преживяла през последните 12 месеца. Втората част е от 20 броя рискови фактори, които са свързани с убийство от интимен партньор. И двата раздела се попълват заедно с жертвата.	20-те точки може да отнемат твърде много време на професионалистите на първа линия. Инструментът изисква да бъде попълнен изцяло заедно с жертвата, а възрастните жени може да не желаят или да не могат да участват в целия процес.
3.	DANGER ASSESSMENT-5 (DA-5) ОЦЕНКА НА ОПАСНОСТТА-5	DA-5 е по-кратка версия на DA, състояща се от 5 въпроса и представлява оценка, която идентифицира жертви с висок риск от убийство или тежко нараняване от настоящ или бивш интимен партньор.	Този инструмент е предназначен да се използва, когато е установено насилие от интимен партньор в отделението за спешна помощ или в друго здравно заведение.
4.	DASH Risk Assessment Checklist Контролен списък за оценка на риска на DASH	Контролният списък за оценка на риска DASH се основава на изследване на различни показатели за убийства. Формулярът може да бъде попълнен от всеки професионалист, който работи с жертва на насилие и включва въпроси относно финансово, психологическо и физическо насилие, както и заплахи за такова.	Необходимо е обучение за използване на този инструмент за оценка на риска, преди да може да се прилага.
5.	DASH adapted for perpetrator programmes DASH, адаптиран за Програми за извършители	DASH се състои от три контролни списъка. Първият контролен списък е за събиране на информация от известни или заподозрени извършители. Специалистът може да допълни тази част, използвайки информация от жертвите, за да оцени нивата на риск за конкретна жертва(и) от конкретен извършител. Има отделна, по-кратка версия, която се използва за събиране на информацията от жертвата и от извършителя, като в този случай трябва да се използва един и същ контролен списък. 24-те въпроса към жертвата са същите по смисъл, но преформулирани, за да бъдат зададени на извършителя. Вторият контролен списък се използва за записване на допълнителна информация от/за извършителите, особено за да се разбере за други жени, за които той може да представлява опасност. Третият контролен списък е версия от трето лице на основния контролен списък за оценка на риска. В него специалистът може да комбинира информация от и за извършителя и жертвата и да получи цялостна картина на текущия риск.	Това е специфичен инструмент само за извършители на насилие.

	ИМЕ НА ИНСТРУМЕНТА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА	ОПИСАНИЕ	ОГРАНИЧЕНИЯ
6.	Domestic Violence SAFETY ASSESSMENT TOOL (DVSAT) ИНСТРУМЕНТ ЗА ОЦЕНКА НА БЕЗОПАСНОСТТА при домашното насилие (DVSAT) от правителството на Нов Южен Уелс за насилие от интимен партньор	DVSAT трябва да идентифицира нивото на заплаха за жертвите на домашно насилие. Той има два компонента: Част А: Контролен списък за идентифициране на риска; и Част Б: Професионална преценка	Този инструмент е специфичен само за случаи на домашно насилие.
7.	Domestic violence screening inventory (DVSII, DVSII-Revised) Списък за скрининг на домашно насилие (DVSII, DVSII-ревизиран)	Списъкът за скрининг на домашно насилие (DVSII) е инструмент за оценка на риска, който се състои от 12 елемента. Предназначен е да оцени вероятността от възникване на насилие от интимен партньор. Включва елементи, отнасящи се до извършителя - домашно насилие, криминална история, текуща заетост, статус на връзка, история на интервенции и информация за текущото престъпление. DVSII предоставя на професионалиста възможност да определи нивото на риск при конкретен извършител, спрямо други извършители на насилие.	Това е специфичен инструмент, само за извършители на насилие.
8.	DyRiAS Intimate Partners DyRiAS Интимни партньори	DyRiAS оценява настоящия потенциален риск лице от мъжки пол да извърши сериозен акт на насилие срещу своята партньорка или бивша партньорка. DyRiAS дава на професионалиста увереност да работи на най-съвременно ниво за прогнозиране на риска на база на подходящи научни изследвания. Инструментът съдържа общо 39 въпроса, които се въвеждат в специална програма. След като информацията бъде въведена, докладът за риска се генерира автоматично.	Този специфичен инструмент е само за мъже, извършители на насилие.
9.	Ontario Domestic Assault Risk Assessment (ODARA) Оценка на риска от домашно насилие в Онтарио (ODARA)	ODARA е инструмент с 13 елемента, който включва области като криминална история, брой деца, злоупотреба с вещества и бариери, пред които са изправени жертвите по отношение на достъпа до подкрепа (Guo и Harstall 2008; Hanson et al. 2007). ODARA се използва за прогнозиране на бъдещо насилие срещу партньор, както и честотата и тежестта на насилието (Millar 2009).	Този инструмент е специфичен за използване от полицейски служители, услуги за подкрепа на жертви на домашно насилие и пробационни служби
10.	Spousal Assault Risk Assessment (SARA) Оценка на риска от насилие в интимните отношения (SARA)	SARA се състои от 20 елемента, които се фокусират върху криминално минало, психосоциална адаптация, история на насилието във връзката и информация за предполагаемо престъпление. Информацията в този инструмент се събира от различни източници, включително от извършителя, жертвата и др., като например полицейски доклади (Kropp 2008). Професионалистът, който извършва оценката, разглежда елементите и определя дали има нисък, среден или висок риск извършителят да причини непосредствена вреда на своята интимна партньорка или на друго лице.	Някои от частите на инструмента не са подходящи за възрастни жени, например въпросът за бременността.
11.	(Domestic) Violence Risk Assessment Guide (DVRAG) Ръководство за оценка на риска от (домашно) насилие (DVRAG)	DVRAG е инструмент за оценка на риска с 14 елемента, предназначен да оцени риска от рецидивизъм на насилието от интимен партньор. Той се прилага при мъже-извършители с криминално досие (Rice et al. 2010). Резултатът се преобразува в процент, който след това се сравнява с подобни резултати за други извършители.	Препоръчва се DVRAG да се използва само когато професионалистът, който прави оценката, има достъп до подробни данни за извършителя, в това число до неговата психосоциална история.
12.	Violence Risk Appraisal Guide (VRAG) Ръководство за оценка на риска от насилие (VRAG)	VRAG е инструмент за оценка на риска с 12 точки, който е предназначен за прогнозиране на рецидивизъм на насилието и се използва с извършители на криминални престъпления, извършители на сексуални престъпления и нарушители в затвора (Hilton and Harris 2005). Използва се от клинични работници, съдилища и длъжностни лица, отговорни за условно освобождаване (Guo and Harstall 2008). Той включва елементи, свързани със семейството и истории от детството, както и психиатрична оценка.	Инструментът изисква много време, достъп до историята на извършителя и способност за извършване на клинични оценки.
13.	Woman Abuse Screening Tool (WAST) Инструмент за скрининг на насилие над жени (WAST)	Има кратка и дълга форма. Кратката форма се състои от 2 въпроса: <ul style="list-style-type: none"> • Как най-общо бихте описали връзката ви? (без напрежение, с малко напрежение, с много напрежение) • Вие и вашият партньор решавате споровете си: лесно, с малко трудности или с големи трудности? След това се задават допълнителни 6 въпроса за повече информация, за пълния WAST	Инструментът е по-скоро за скрининг, отколкото за оценка на риска.

Приложение 4.

Работната група за оценка на риска поиска информация от страните-партньори в проекта, за инструментите, които се използват на национално, регионално или местно ниво за оценка на риска при насилие срещу възрастни жени.

1. Австрия

В Австрия повечето приюти за жени и специализирани услуги за жени, които работят за защита на жените и момичетата от насилие, основано на пола, работят с Campbell, DyRiaS или ODARA.

Съществува и друг инструмент, който измерва рисковите фактори в съответствие с Постановление, издадено от Министерството на правосъдието. С изключение на Виена, полицията в Австрия използва ODARA - инструмент, който първоначално е разработен за полицията. Тъй като ODARA не беше приложим в 40% от случаите, беше разработен нов инструмент, който от месец януари се прилага нормално и във Виена.

ODARA може да се използва в следните случаи:

- Само за интимни партньори
- Ако е имало физическо насилие
- Ако е отправена заплаха за живота и е използвано оръжие.

От януари във Виена се използва новоразработен инструмент и полицията във Виена вече прилага инструмента Proteekt.

NEUSTART, организацията, на която най-често се възлага задължителната работа с извършители на насилие в Австрия, използва свой собствен инструмент. Той съдържа общо 25 въпроса и включва както статични, така и динамични елементи. Инструментът не е валидиран.

2. България, Кипър

Понастоящем не е идентифициран инструмент. Препоръчително е да се разработи такъв, който е лесен за използване за професионалистите на първа линия и съответно те да бъдат обучени да го използват.

3. Франция, Швейцария

За жени във всички възрастови групи			
	ИМЕ НА ИНСТРУМЕНТА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА	ОПИСАНИЕ	ПРИЛОЖИМОСТ И ОГРАНИЧЕНИЯ
1.	Таблица за оценка на опасността при изслушване на пострадали от домашно насилие Hubertine Auclert Centre/Обсерватория за насилието срещу жени.	Link: https://www.centre-hubertine-auclert.fr/egalitheque/publication/grille-evaluation-du-danger-lors-dune-audition-pour-violences-conjugales Тази таблица за оценка на опасността е предназначена за органите за защита (полиция/жандармерия), които са в контакт с жени, жертви на домашно насилие. Документът съдържа 13 критерия за опасност. Те се идентифицират с поредица от въпроси, които трябва да бъдат зададени по време на изслушване на пострадалите, които докладват актове на насилие (жалби, доклади).	<ul style="list-style-type: none">• Съдържа твърде много въпроси• Специфичен инструмент за случаи на домашно насилие• Не съдържа признаци за риск от насилие

За жени във всички възрастови групи

	ИМЕ НА ИНСТРУМЕНТА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА	ОПИСАНИЕ	ПРИЛОЖИМОСТ И ОГРАНИЧЕНИЯ
2.	Инструмент за подпомагане на идентифицирането на домашно насилие 2022 HAS (Haute autorité de santé)	<p>Link: https://www.has-sante.fr/upload/docs/application/pdf/2022-11/outil_daide_au_reperage_des_violences_conjugales.pdf</p> <p>Използва се от лекари. Дава насоки за отношението към лицето и въпросите, които да се зададат в случай на подозрение или идентифициране на насилие. Примерна извадка:</p> <p>Може да ви е трудно да повдигнете темата. Можете да зададете въпроса, като използвате следните примери или ги перифразирате със свои думи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Как са нещата у дома/с партньора Ви? • Смятате ли, че сте били подложени на насилие (физическо, вербално, психологическо, сексуално) през живота си? 8 от 10 жени смятат, че е нормално да обсъждат тези проблеми със своя лекар". За да нормализирате темата, можете да уточните, че поставяте този въпрос пред всичките си пациенти. 	<ul style="list-style-type: none"> • Има само 2 въпроса относно признаци, които предупреждават за риск от насилие.
3.	ОЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА НА ЖЕРТВИТЕ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ Министерство на вътрешните работи (Полицейски служби)	<p>Link: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiM1_a8hp2BAxX_SvEDHT2jDVvQFnoECBMQAQ&url=https%3A%2F%2Fmobile.interieur.gouv.fr%2Fcontent%2Fdownload%2F119708%2F959869%2Ffile%2Fgrille-d-evaluation-du-danger-violences-conjugales.pdf&usq=AOvVaw2wv5MotkAbCvsDAqf4L9CI&opi=89978449</p> <p>Целта на този въпросник е да се обърне внимание на признаците за риск от насилие, за да се оцени ситуацията на опасност и да се предложат на жертвата подходящи решения за защита и социална подкрепа. Освен това, чрез този инструмент, може да помогне на жертвата да осъзнае опасността, в която се намира.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Съдържа твърде много въпроси
4.	Френска версия на скрининг инструмент за домашно насилие срещу жени, WAST (Woman Abuse Screening Tool) 2021 г. - Santé publique France	<p>Link: http://beh.santepubliquefrance.fr/beh/2021/2/pdf/2021_2_2.pdf</p> <p>Беше направено проучване в отделението по съдебна медицина на университетската болница в Клермон-Феран и в два информационни центъра за правата на жените и семейството. Жени-жертви и не-жертви попълниха въпросника WAST (8 въпроса) и въпросник за тяхната удовлетвореност при използването на инструмента по време на проучването и по време на хипотетична консултация с техния общопрактикуващ лекар.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Има 8 въпроса и е лесен за попълване
5.	ИДЕНТИФИЦИРАНЕ И ПОДКРЕПА В ЦЕНТРОВЕ ЗА НАСТАНЯВАНЕ И СОЦИАЛНА РЕИНТЕГРАЦИЯ ЗА ЖЕРТВИ И ИЗВЪРШИТЕЛИ НА НАСИЛИЕ В ДВОЙКАТА, Anesm 2018	<p>Link: https://www.has-sante.fr/upload/docs/application/pdf/2018-09/violences_chrs_recommandations.pdf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предназначен е за използване в Центрове за настаняване и социална реинтеграция • Съдържа препоръки за събиране на информация/признаци за риск от насилие/домашно насилие 	<ul style="list-style-type: none"> • Много дълъг за попълване • Няма конкретни въпроси, а съвети и препоръки
6.	"ELISA KIT" от Miprof (Междудомствена комисия за защита на жените от насилие и борба с трафика на хора)	<p>Link: https://arretonslesviolences.gouv.fr/je-suis-professionnel/violences-sexuelles</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обучителен комплект, предназначен за здравни и социални специалисти. Състои се от кратък филм, озаглавен „Elisa“ и придружаваща книжка. • Той се занимава с последиците от сексуалното насилие и въздействието му върху жените-жертви. • Съдържа дефиниции за насилието, последиците от него, съвети как да се справите с него, поредица от въпроси и др. 	<ul style="list-style-type: none"> • Въпросите са свързани с филма • Достъпът до документа е чрез онлайн формуляр

За жени във всички възрастови групи

ИМЕ НА ИНСТРУМЕНТА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА	ОПИСАНИЕ	ПРИЛОЖИМОСТ И ОГРАНИЧЕНИЯ
<p>7. Барометър за насилието, Hubertine Auclert Center</p>	<p>Link: https://www.centre-hubertine-auclert.fr/sites/default/files/medias/egalitheque/documents/violentometre-maj-10072019-print.pdf</p> <p>Инструмент за превенция, адаптиран от Център Hubertine Auclert по искане на Регионалния съвет на Ил дьо Франс. Барометърът за насилие е проектиран в края на 2018 г. от Обсерваториите за насилие над жени в Сена Сен Дени и Париж, асоциацията En Avant Toute(s) и кметството на Париж. Инструментът е представен под формата на линейка, като показва какво е и какво не е насилие с помощта на цветна скала:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Съдържа 3 сегмента при оценка дали връзката е здравословна: „Наслаждавайте се“, „Бъдете бдителни, кажете стоп“ и „Защитете се, потърсете помощ“ • Има препратки към 2 услуги за подкрепа: телефон 3919 и услугата за чат En Avant Toute(s) <p>От септември 2019 г. се разпространява във всички средни училища в региона Ил дьо Франс.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Лесен за разбиране и прилагане • Не съдържа въпроси • Има твърде много индикатори.
<p>PROFITE Ta relation est saine quand il...</p> <p>VIGILANCE, DIS STOP ! Il y a de la violence quand il...</p> <p>PROTÈGE-TOI, DEMANDE DE L'AIDE Tu es en danger quand il...</p>		
<p>8. ПРЕПОРЪКА ЗА ДОБРА ПРАКТИКА Идентифициране на жени, жертви на домашно насилие КАК ДА СЕ ИДЕНТИФИЦИРА - ОЦЕНЯВА, HAS (Висш държавен здравен орган)</p>	<p>Link: https://www.has-sante.fr/upload/docs/application/pdf/2019-09/fs_femmes_violence_reperer_092019.pdf</p> <p>За да улесни общопрактикуващите лекари при прилагането на препоръката за системно разпитване на всички пациенти за домашно насилие в тяхното минало или настояще, през 2022 г. Комисията за въздействие на препоръките на HAS поиска подкрепа от екипа по поведенчески науки към Междуведомствената дирекция за обществена трансформация (DITP). Беше проведен експеримент, който доведе до разработването на ефективен и популярен инструмент за идентифициране на домашно насилие.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Съдържа 10 прости въпроса • Има признаци за риск от насилие • Насочен е специфично към домашно насилие.

Възрастни жени и мъже – Насилие в институции

ИМЕ НА ИНСТРУМЕНТА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА	ОПИСАНИЕ	ПРИЛОЖИМОСТ И ОГРАНИЧЕНИЯ
<p>1. Д-р Матю Пиколи - самостоятелно създаден инструмент (болници AP-HP Париж)</p> <p>Злоупотреба сред възрастните хора, DU PSYCHIATRIE DU SUJET AGE, Април 2023</p>	<p>Съдържа статистика за злоупотребата с възрастни хора във Франция и по света в домашни условия и в центрове за настаняване/дефиниции/идентифициране на рискови фактори/3977 доклади за дейности/специални случаи (напр. наложени ограничения)/съвети за професионалисти, изправени пред професионално прегаряне/политики и организационни препоръки в болниците/контакти</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Съдържа признаци риск от насилие • Няма въпроси • Включва съвети и препоръки

Възрастни жени и мъже – Насилие в институции

	ИМЕ НА ИНСТРУМЕНТА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА	ОПИСАНИЕ	ПРИЛОЖИМОСТ И ОГРАНИЧЕНИЯ
2.	УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ЗЛОУПОТРЕБА В ДОМОВЕ ЗА СТАРИ ХОРА, Метод, показатели, инструменти” Comité national de vigilance contre la maltraitance des personnes âgées et adultes handicapés (Национален комитет за наблюдение срещу злоупотребата с възрастни хора и възрастни с увреждания), Ministère des solidarités декември 2008 г.	<p>Link: https://sante.gouv.fr/IMG/pdf/guide_gestion_des_risquesPAPHetab__2_-2.pdf</p> <p>Това ръководство е създадено като инструмент, който да помогне да се управлява риска от злоупотреба в резидентен тип услуги и услуги в общността.</p> <p>То е в помощ на ръководителите да</p> <ul style="list-style-type: none"> • направят преглед на методологичните принципи, основните етапи и подходи за управление на риска • използват примери, като база за прилагане на подхода за управление на риска при злоупотреби 	<ul style="list-style-type: none"> • Съдържа признаци за риск от насилие, свързани със заобикалящата среда: персонал, разположение на помещенията и т.н • Не са включени въпроси

4. Гърция

Беше докладвано, че е имало ограничено използване на Оценката на опасността (DA-5) Кратка оценка на риска за клинични работници (<https://www.dangerassessment.org/>), но по този начин се идентифицира само нивото на опасност за една малтретирана жена, без значение от нейната възрастова група, да бъде убита от интимния си партньор.

5. Испания и Португалия

ОБЩИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ НАСИЛИЕ, ОСНОВАНО НА ПОЛА, ИЗПОЛЗВАНИ В ИСПАНИЯ:

1.	SARA	испански превод, използван основно в услуги и програми в системата на съдилищата, защитен е с авторски права
2.	RVD-BCN	<p>инструмент за оценка на риска, разработен и валидиран на кръглата маса на Градския съвет по домашно насилие на Барселона (в сътрудничество с Университета на Барселона). Подобен е на SARA, но със свободен достъп. Има 16 елемента, разпределени в 5 групи. 5 елемента, свързани с предишно насилие от страна на извършителя; 2 елемента, свързани със заплахи и тежко малтретиране; 7 елемента, свързани с утежняващи обстоятелства; 1 елемент, свързан с фактори на уязвимост на жертвата и 1 елемент, свързан с усещането за риска на жертвата)</p> <p>Link: https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/91573/1/10964.pdf</p>
3.	EPV-R (Escala de Predicción del Riesgo de Violencia Grave contra la pareja – Revisada / Скала за прогнозиране на риска от сериозно насилие в интимните отношения – преработена):	<p>инструмент, разработен от Университета в Страната на баските с 20 точки в 5 подскали: 1. Лични данни (1 елемент), 2. Ситуация на връзката (2 елемента), 3. Тип насилие (7 елемента), 4. Профил на извършителя (7 елемента), 5. Уязвимост на жертвата (3 елемента).</p> <p>Link: https://www.psicothema.com/pdf/3840.pdf</p>

→	4.	VioGen	<p>Официален протокол за оценка на риска, използван от полицията (Valoración Policial del Riesgo de reincidencia de violencia - VPR4.0) като основа за вземане на решения за мерки за защита. Включва 4 категории с 12 фактора и 39 индикатора: 1. История на насилието и оценка на докладвания епизод на насилие (5 фактора, 12 индикатора), 2. Фактори, свързани с извършителя (4 фактора, 12 индикатора), 3. Фактори, свързани с уязвимостта на жертвата и качеството на връзката (2 фактора, 15 индикатора), 4. Възприятие на жертвата за нейното положение (1 фактор, 1 показател).</p> <p>Link: https://www.interior.gob.es/opencms/pdf/archivos-y-documentacion/documentacion-y-publicaciones/publicaciones-descargables/seguridad-ciudadana/La_valoracion_policial_riesgo_violencia_contra_mujer_pareja_126180887.pdf</p>
СПЕЦИАЛЕН ИНСТРУМЕНТ ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА, РАЗРАБОТЕН В ПОРТУГАЛИЯ:			
	1.	AGED	<p>Насоки за оценка на домашното насилие над възрастни хора – с пет раздела: I. Рискови фактори за жертвата; II. Рискови фактори по отношение на извършителя; III. Външни, рискови фактори; IV. Защитни фактори за жертва/контекст; V. Институционални рискови фактори.</p> <p>Link: https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/07853890.2018.1562759 Свързано проучване: https://comum.rcaap.pt/handle/10400.26/32831</p>

Приложение 5. Опит за изготвяне на барометър за скрининг на насилие срещу възрастни жени, създаден от MARVOW 2.0 работна група за оценка на риска

Работната група за оценка на риска по проект MARVOW 2.0 се опита да изготви барометър за насилието срещу възрастни жени, като потенциален инструмент по проекта, въз основа на съществуващия барометър за насилие, разработен през 2018 г. във Франция. Представен под формата на линейка, барометърът на насилието показва какво е и какво не е насилие чрез цветна скала (<https://www.centre-hubertine-auclert.fr/sites/default/files/medias/egalitheque/documents/violentometre-maj-10072019-print.pdf>). Цветовете обозначават зелено за нисък риск – наблюдение; оранжево за среден риск - внимателно наблюдение и червено за висок риск, изискващ незабавно действие.

По време на този опит, членовете на групата разбраха, че такъв кратък инструмент няма да отговори на нуждите от оценка на риска. Освен това групата осъзна предизвикателствата, при създаването на инструмент, свързан с включените психометрични свойства. Следователно **групата няма да продължи да развива този скрининг по-нататък.**

ВЪЗМОЖНО ДЕЙСТВИЕ, КОЕТО ДА БЪДЕ ПРЕДПРИЕТО	ВЪПРОС, КОЙТО ДА БЪДЕ ЗАДАДЕН НА ВЪЗРАСТНАТА ЖЕНА В БЕЗОПАСНА СРЕДА	НЕ	ДА	КОМЕНТАР
<p>Защитете жертвата: поддържайте близък контакт/ наблюдавайте контактите с потенциалния извършител</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тя съобщава, че се чувства изолирана • Тя съобщава, че е във финансова или физическа зависимост • Тя съобщава, че се чувства самотна, в социална изолация • Тя информира, дали той е физически и психически здрав (има ли наличие на невродегенеративно заболяване) 			
<p>Информирайте жената, че ще говорите с ръководителя на Вашия екип, как да я предпазите</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тя съобщава, че някога е била жертва или свидетел на насилие от някой нейн близък, физическо, сексуално или психологическо • Тя съобщава, че някога се е чувствала унижена или заплашена от нейн партньор/ болногледач или член на семейството, или някой близък • Тя съобщава, че нейният партньор/болногледач/член на семейството я е следил ежедневно или я е контролирал, например като е поискал контрол върху финансовите ѝ сметки, следи нейните телефонни разговори, гласова поща и т.н. • Тя съобщава, че се чувства постоянно притисната и под натиск, оказван върху нея от партньор/болногледач/член на семейството или някой близък. • Тя съобщава, че партньор/болногледач/член на семейството я е лишил от основните ѝ нужди и права. • Тя съобщава за ескалация на принудителния контрол • Тя съобщава, че има проблеми с алкохол, наркотици и др. • Тя съобщава, че той има проблеми с алкохол, наркотици и др. • Тя съобщава, че нейният партньор/болногледач/член на семейството има оръжие в къщата • Тя съобщава, че той някога е отправял заплахи да се самоубие или се е опитвал да се самоубие 			
<p>Обадете се на специализираните служби, за да решите как да постъпите</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тя съобщава за нарастващи по честота и тежест прояви на насилие срещу нея • Тя съобщава, че се чувства депресирана 			
<p>Информирайте жената, че ще се свържете със специализирани служби за жертви. Ако има непосредствена опасност, обадете се на полицията. Ако има физически наранявания, извикайте линейка.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тя съобщава за опасността от страна на агресора: история, притежание на оръжие, изключително контролиращо поведение и др. • Тя съобщава, че се чувства депресирана и/или има суицидни мисли • Тя съобщава, че се страхува за живота си • Тя съобщава, че е правила предишни опити за самоубийство • Тя съобщава, че вече е била заплашвана с убийство от своя партньор/болногледач/член на семейството • Тя съобщава, че партньор/болногледач/член на семейството вече се е опитал да я убие • Тя съобщава за продължителността на насилието (в миналото или скорошно: провокирано от събитие) • Тя съобщава за заплахи към други хора (деца, приятели, болногледачи) или към животни • Тя съобщава, че той вече е заплашвал да я убие или да убие някой друг (притежание на оръжие) 			

MARVOW 2.0

Coordinated Multi-Agency Response
to Violence against Older Women

Co-funded by
the European Union